

Kapitán děl. Karel Gruncel:

Německá automobilní kolona.

(Podle říšskoněmeckého předpisu H. Dv. 472 „Ausbildungsvorschrift für die Kraftfahrtruppe čl. 269—336.)

Rozdělení.

Citovaný německý předpis rozeznává 2 druhy automobilních kolon, a to podle užitého zatížení: kolony 30 tunové a 60 tunové. 60 tunové kolony mají dvojnásobný počet vozů než 30 tunové, ale zato mají jen 2 osobní vozy. Každá kolona se dělí na družstva, jimž velí poddůstojníci. Družstvo tvoří 5 vozů. Poslední družstvo kolony má vůz se záložními pohonnými hmotami (barely), s nářadím a záložní vůz. K tomuto družstvu patří organisačně veškeré osobní vozy a motocykly kolony.

Každá kolona je vyzbrojena lehkým kulometem, k němuž patří pomocná lafeta a miřidla pro střelbu protiletadlovou. Střelec a nabíječ kulometu patří do počtu 1. družstva kolony.

Veškeré vozy patřící téže koloně musí být označeny tabulkami, jak nařizuje předpis H. Dv. 464, část 5. Na tabulce musí být označeno číslo kolony a průběžné číslo vozu. Na př. D 1, 2 — divisní kolona čis. 1, vůz čis. 2. Podle čl. 273 předpisu H. Dv. musí být poslední vůz kolony označen žlutým kruhovým terčem průměru 20 cm. Terč je upevněn na řídicí budce vpředu. V noci se užije místo terče svítilny s oranžovým sklem.

Velitel kolony je osobně odpovědný za správné splnění úkolů na kolonu kladených. Je odpovědný za stálou pohotovost kolony a její zásobování. Jeho SV. není přesně určeno; nemusí se také nikterak na pochodech vázat na kolonu. U 60 tunových kolon má velitel k ruce 2. důstojníka, jenž je zároveň zástupcem velitele. U 30 tunových kolon zastává tento úkol šikovatel (rotmistr).

Velitelé družstev odpovídají za stálou pohotovost svých družstev. Na pochodech se starají o pořádek a kázeň. Velitel 1. družstva sedí na 1. voze a odpovídá za správný ruch celé kolony. Zvláště v hornatém terénu a osadách musí řídit obezřele ruch, aby se kolona neroztrhla. Velitel posledního družstva jede na posledním voze kolony. Jeho úkolem je pozorovat celou kolonu, event. zakročit při různých nepravidelnostech pochodu a okamžitě hlásit veškeré závady (poruchy vozidel) za pochodu. K tomu účelu má k dispozici motocyklistu. Motocyklisté kolony slouží ke spojení, k dodávání rozkazů a k průzkumu. V průzkumné službě musí být dokonale vycvičení. Kolona má 2 osobní vozy, z nichž první je velitelský, druhý pro zvláštní úkoly.

Shromažďovací tvary.

Shromažďovací tvary jsou: řad (je-li dostatek místa), nebo proud (na silnici.)

Řad: Vozy stojí vedle sebe s rozstupem 3 kroky, chladiče vyřízeny. Pořadí vozů z pravého křídla: 1. osobní vůz, nákladní vozy podle čísel, vůz s pohonnými hmotami a nářadím, vůz záložní, 2. osobní vůz. Ohláška stojí v řadu, vlevo od vozu 30 cm vzdálena s karabinami u nohy, a to v tomo pořadí: na výši chladiče vozu je spolujezdec, vlevo od něho řidič a vlevo od řidiče velitel družstva. Mužstvo ostatní (pracovní muž-

stvo, kulometníci atd.) nastupuje v 2. řadu za svým příslušným vozem na vzdálenost 80 cm.

Proud: Vozy stojí za sebou na vzdálenost 4 kroků, obsluha obdobně jako předešle.

Velení.

Povely lze dávat koloně hlasem anebo znamením. Před každým povellem nebo znamením předchází návěští „pozor“, dané hlasem nebo dlouhým hvizdem na píšťalku. Aby bylo znamení patrnější, má každý vůz ve výstroji kruhovitou ukazovačku červené barvy průměru 20 cm na tyči dlouhé 80 cm. Pro noc a mlhu je každý vůz vybaven k dávání znamení malou ruční svítilnou.

Za pozorování a správné dávání znamení jsou odpovědní velitelé družstev a spolujezdci, kteří musí dávat dále znamení tak dlouho, dokud následující družstvo (vůz) je správně nepřevzme.

Pochod kolony.

Zajištění.

Pro zajištění kolony na pochodu platí též zásady německého Polního řádu H. Dv. 487, čl. 169—179.

Je-li nepřítel daleko a setkání s ním za pochodu není možné, platí zásada, že má být dosaženo cíle v určeném čase, aniž je příliš namáhána obsluha vozů a materiál. V tom případě je možno vyslat daleko vpřed průzkum (pro průzkum trati), je-li ho ovšem potřebí. Je-li možno předpokládat setkání s nepřátelskými hlídkami nebo projíždí-li kolona terémem, který není bezpečně prost nepřítele, je nutno vyslat před jedoucí kolonu zajištění, a to několik mužů pod velením poddůstojníka na osobním nebo lehkém nákladním voze. Tato zajišťovací hlídka jede od místa k místu a prozkoumává trať a nejbližší její okolí. Jinak je třeba, aby u kolony bylo postaráno o pozorování vpřed, do stran, do zadu a o pozorování letců.

Je-li koloně přidělen větší počet motocyklistů, může se jich použít k zesílení zajišťovací hlídky a k jejímu spojení s kolonou. Zajišťovací hlídka se nesmí příliš vzdalovat od kolony, zvláště je-li možné setkání s nepřítelem, jinak by bylo nebezpečí, že nepřítel propustí někde její vůz a kolonu s velkou nadějí na úspěch přepadne. Vzdálenost hlídky od kolony musí být taková, aby se kolona při event. střetnutí s nepřítelem mohla zastavit ještě mimo dosah účinné nepřátelské palby. Bude tedy tato vzdálenost velká 500—1000 m. Záleží ovšem též na terénu. V noci a za mlhy se tato vzdálenost ovšem musí zmenšit. Poněvadž by však při event. utkání zajišťovací hlídky s nepřítelem nebylo slyšet u kolony puškovou nebo kulometnou palbu, musí hlídka uvědomit kolonu o nebezpečí smluvenými optickými signály (raketami). Je tedy nutno smluvit s hlídkou optické signály pro zastavení, sesednutí a přípravu k boji, nebo pro další jízdu.

Je-li možnost střetnutí kolony se silnějším nepřítelem (což bude sice výjimkou, ale též možnou), musí si velitel kolony vyžádat k obraně pěchotu a vozidla pro ni. Pak si ovšem vyšle kolona vpřed silnější zajišťovací oddíl. Je však dobře, přidělíme-li mu ještě dostatečný počet motocyklistů pro průzkum a spojení s kolonou. Je-li nutno počítat se silnější činností nepřátelského letectva, vyžádá si velitel kolony od nadřízeného velitelství protiletadlové kulometry s obsluhou. V nepřátelském území

Povel	Znamení	Činnost
„Nastoupit“	Kroužení napjatou paží v rovině bočné	Obsluha nastoupí před velitelem v pořadí podle vozů, a to: velitel družstva, vlevo řidič, spolujezdec, za spolujezdcem event. brzdář. Ostatní mužstvo (kulometníci, pracovní mužstvo atd.) nastoupí na levém křídle kolony ve 2řadu.
„K vozům“		Obsluha nastoupí k vozům tak, jak bylo popsáno v odstavci „Shromáždovací tvary“.
„Pozor“	Vzpažit a dlouhý hvízd	Obsluha stojí v předepsaném postoj. Totéž znamení od velitelů družstev před jízdou značí: „Připraven“.
„Nasednout“	Trčít paží vzhůru (jednou)	Řidiči nasednou (též ostatní mužstvo) kromě spolujezdců, kteří natáčí motor, a kromě velitelů družstev, kteří se musí přesvědčit, zda všechny vozy družstva jsou natočeny. Jakmile motory naskočí, nasednou spolujezdcí a velitelé družstev. Karabiny se odloží na upravené stojany.
„Odjezd“	Několikrát trčít paží vzhůru	První vůz se rozjede, ostatní se samostatně připojují na vzdálenost 3 délek vlastního vozu. Kouřit, mluvit a úlevy na pochodu se povolí jen zvláštním rozkazem.
„Zrychlit“	Několikrát trčít paží vzhůru	
„Zvolnit“	Několikrát ze vzpažení přejít do upažení	Vozidla zmírní postupně rychlost, aniž se změní vzdálenosti.
„Stát“	Několikrát ze vzpažení trčít dolů.	a) Předcházel-li před povel „Stát“ povel „Zvolnit“, zastaví se první vůz a ostatní dojedou postupně na vzdálenost 4 kroků a zastaví. b) Nepředcházel-li před povel „Stát“ povel „Zvolnit“, zastaví se každý vůz na místě, kde jej povel zastihl.
„Sesednout“	Několikrát ze vzpažení trčít dolů	Obsluha sesedne a postaví se s karabinami u nohy jako při povelu „K vozům“.
„Motor zastavit“	Skrčit upažmo předloktí nad hlavou	
„Motor natočit“	Pravou paží kruhy předtěl	Spolujezdec natočí motor a zaujme předepsané místo.

bude mnohdy nutno, aby kolona jela velmi opatrně: postupuje skoky od místa k místu, zastavuje se na delší dobu a průzkum prohledává zatím další místo pro zastávku kolony.

V nepřehledném terénu (lesy, hory) je dobře, jede-li za kolonou ještě zvláštní zajišťovací hlídka, abychom se zabezpečili před napadením zezadu.

Povel	Znamení	Činnost
„Pohov“	Mávat ve vzpažení nad hlavou	
„Odbočit“	Upažit v příslušnou stranu a výdrž (s ukazovačkou)	
„Na levou (pravou) stranu silnice“	Trčit několikrát v příslušnou stranu ukazovačkou	
„Vzdálenosti „zvětšit“	Upažit (výdrž), ukazovačku držet kolmo vzhůru	Vzdálenosti mezi vozy se automaticky zvětší na trojnásobnou délku vlastního vozu. Přední vozy musí poněkud zvětšit rychlost.
„Vzdálenosti zmenšit“	Upažit (výdrž) a ukazovačkou kývat	Vzdálenosti mezi vozy se automaticky zmenší na 3 délky vlastního vozu. Přední vozy musí poněkud zmírnit rychlost.
„Čelem vzad“ (Tento povel se dává jen na místě.)		Velitelé družstev a spolujezdci se sednou. Každý vůz se obrátí na místě, kde jej rozkaz zastihl. Čelní vůz poněkud popojede vpřed a zastaví. Ostatní vozy se připojí na vzdálenost 4 kroků.

Předpisy pro pochod kolony.

Před vydáním rozkazů pro pochod kolony je nutno bráti v úvahu tyto okolnosti:

- a) stav vozidel,
- b) průměrnou rychlost vozidel,
- c) povahu pochodové trati,
- d) roční období,
- e) počasí,
- f) činnost nepřátelského letectva.

Pro volbu pochodové trati jsou rozhodující tyto okolnosti:

- a) úkol a situace vlastních jednotek,
- b) stav a kvalita komunikací,
- c) možnost skrytého pochodu před leteckým pozorováním.

Mnohdy dáme přednost při volbě pochodové trati raději zajiždkám, než bychom pochodovali po komunikaci, která je v špatném stavu.

Pro pochod platí v podstatě tytéž předpisy, které stanoví německý Polní řád (H. Dv. 487 v čl. 204—277).

Veškeré rozkazy pro pochod kolony je nutno vydat srozumitelně všemu mužstvu pro případ, že by se některé vozidlo déle zdrželo — ať již z jakékoli příčiny (poruchy).

Rozkaz pro pochod kolony musí tudíž obsahovat:

- a) situaci a úkol,
- b) shromaždiště kolony a dobu odjezdu,
- c) směr pochodu, místa zastávek (odpočinků), cíl,
- d) pořadí na pochodu, zajišťovací opatření (průzkum, pozorování), nařízení, jak se chovat při spatření nepřátelských letců,
- e) jak se zachovat při defektu na vozidlech.

Průzkum pochodové trati v neznámém terénu je vždy nutný, obzvláště tehdy, prochází-li pochodová trať velkými osadami. Na včasný průzkum únosnosti mostů a propustí (obzvláště na podřadných komunikacích) nesmíme nikdy zapomínat. Tento průzkum bývá normálně úkolem motocyklistů, kteří musí mít určitý časový náskok.

Vzdálenosti mezi jednotlivými vozy v koloně nařídí velitel podle okolností: při velkém stoupání, na kluzké nebo příliš prašné komunikaci bude nutno vzdálenosti náležitě zvětšit. Nejlépe je rozdělit kolonu na družstva a radikálně zvětšit vzdálenosti jak mezi družstvy, tak i mezi jednotlivými vozy družstev.

Rychlost pochodu se řídí podle nejpomalejšího vozu kolony, který je zařazen v čelo. Zásadou buď: Je lépe dosíci cíle pomalu, ale jistě, než rychle, ale s poškozeným materiálem, přestvanými motory a unavenými řidiči. Obzvláště opatrně a zvolna musíme pochodovat po komunikacích na srázu, v nepřehledných zatáčkách, na zledovatělém a kluzkém povrchu silnic, v soutěskách, po úzkých komunikacích, osadami, v noci a za mlhy.

Při zastávkách nesmějí být zataraseny vidlice silnic, křižovatky, mosty, vjezdy do budov a p., i kdyby se tím porušila soudržnost kolony. Vyskytnou-li se na pochodové trati překážky ať již jakékoliv, rozhodne velitel kolony, zda se překážky odstraní, či zda se užije jiné cesty, aby bylo cíle rychleji dosaženo a neztrácel se čas odstraňováním překážek. Příliš slabých mostů, které zřejmě nesnesou většího zatížení a není-li je možno rychle a odborně zesílit — raději nepoužijeme a hledáme možnost objížděky. Krátké vytlučené silniční úseky může si kolona vyrovnat svými pracovníky, a to materiálem, který je po ruce (kamení, písek, dříví atd.). Včasný průzkum vedlejších komunikací pro možnost odbočení a objetí takových úseků je však mnohdy výhodnější než zdlouhavé opravy silnic. Opravy je radno provést jen tehdy, slouží-li táž komunikace stále dopravě.

V měkkém sněhu nad 40 cm vysokém nestačí již síla motorů. Je tudíž nutno přidělit kolonám motorový sněhový pluh, a není-li k dispozici, musí mužstvo kolony prohazovat cestu samo. Průzkum je vždy nutný.

Prázdná vozidla a pochoduující jednotky jsou povinny uvolnit lepší část komunikace pro pochoduující kolonu s nákladem. Potkají-li se nebo předjíždějí-li se 2 kolony na úzké a obtížné komunikaci, musí se nejprve obě zastavit. Po prvních 10 km pochodu a pak po každých 30 km musí se učinit krátká zastávka (kromě normálních odpočinků), aby byla prohlédnuta vozidla a náklad, zda je vše v pořádku.

Při každé delší zastávce se musí velitel kolony starat o místní zajištění kolony. Za tím účelem vyšle pozorovatele na nejbližší body s dob-

rým výhledem a nařídí obsluhu kulometů zaujmout pohotovost k palbě proti letounům. Ostatní poddůstojníci a mužstvo nesmějí se vzdalovat od vozidel. Pušky si dají v kozly mezi jednotlivé vozy.

Automobilní kolona je na komunikaci vždy dobře patrná nepřátelským letcům. Velká vozidla a zvirřený prach za jízdy upozorňují na kolonu. Musí se tudíž kolona krýt před pozorováním ze vzduchu, a to jak za pochodu, tak i při zastávkách. K zamezení pozorování kolony ze vzduchu je dobře, rozdělíme-li za jízdy kolonu na družstva. Vozidla v družstvech zvětší pak mezi sebou vzdálenosti. Strílet na letce ze zbraní, které má kolona k dispozici, na větší vzdálenost než 1000 m, je úplně zbytečné plýtvání střeliva. Blíží-li se nepřátelský letec, kolona se nezastavuje, ale jede dále. Podniká-li však letec na kolonu nálet, zastaví se ihned každý vůz. Kulometry zařízené pro střelbu protiletadlovou zahájí bez dalšího rozkazu palbu na letoun na vzdálenost menší než 1000 m. Ostatní mužstvo se kryje v nejbližších krytech (propusti, příkopy silniční atd.). Při zastávkách kolony jsou stromy, stín budov, lesy, dvory, zahrady a p. velmi dobrým skrytem před leteckým pozorovatelem.

Nejlépeším skrytem pro pochoduující kolonu je však noc. Proto je velmi důležité, abychom již v míru cvičili často jízdu v noci, bez světla.

Poruchy vozidel za jízdy.

Stane-li se některému vozu kolony za jízdy porucha, zastaví se vždy celá kolona, nebylo-li nic jiného předtím nařízeno. Velitel posledního družstva kolony se přesvědčí o povaze poruchy a hlásí výsledek veliteli kolony po motocyklistovi. Velitel kolony rozhodne podle úkolu a situace, zda kolona vyčká opravy, či zda vůz zůstane v zadu a po odstranění poruchy bude pokračovat v jízdě za kolonou, či zda se vůz vezme do vleku, anebo zda se materiál s porouchaného vozu přeloží na ostatní vozy. Je-li kolona na pochodu rozdělena v družstva a je-li některé vozidlo družstva postiženo poruchou, zastaví se jen toto družstvo. Velitel družstva rozhodne, co se s vozidlem stane a hlásí pak své rozhodnutí veliteli kolony.

Nedovoluje-li situace a úkol, aby se kolona na pochodu zdržovala s porouchaným některým vozem, nařídí to velitel kolony ještě před pochodem. Každou poruchu musí však velitel příslušného družstva hlásit.

B o j.

Je-li kolona napadena nepřítelem, zastaví. Mužstvo využije nejbližšího okolního terénu ke krytu a brání se svými zbraněmi. Jen poslední družstvo (vůz se zásobními pohonnými hmotami a záložními součástkami) zůstane u vozů, nebylo-li nic jiného nařízeno. Při některých takových případech bývá kolona značně rozčleněna do délky. Velitel družstev i jednotlivci musí být tudíž v těchto momentech velmi iniciativní. Hlavní úsilí velitele kolony musí směřovat k dosažení vzájemné spolupráce mezi jednotlivými družstvy. Proto musí být předem určeny spojky od družstev k veliteli kolony.